

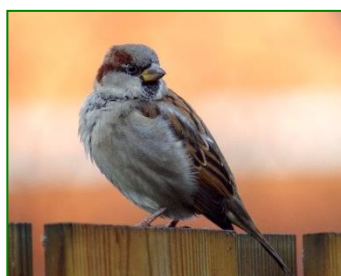

LOO PLAN

voor bos, natuur en landschap

FLORA- EN FAUNAWET 2016

Julianaplein Barneveld

*Nader onderzoek naar de aanwezigheid van
gierzwaluw, huismus en vleermuis*

COLOFON

OPDRACHT

Nader onderzoek Flora- en faunawet Julianaplein te Barneveld

OPDRACHTGEVER

Woningstichting Barneveld
Afdeling Ontwikkeling & Techniek
Postbus 61
3770 AB Barneveld

OPDRACHTNEMER

LOO PLAN, voor bos, natuur en landschap
Diepesteeg 4
6994 CD De Steeg
tel.: 026 – 351 41 74
info@looplan.nl
www.looplan.nl

Uw kenmerk : opdracht d.d. 14 juni 2016

Ons kenmerk : 2016-632-11258
Datum : 14 september 2016

Contactpersoon : mevrouw A.B. Rond

Contactpersoon : Marko Sinke
Medewerking van : Esther Böhmer
Kim Lotterman
Norbert Lucassen
Steven van Kasteel
Vormgeving : Marianne Mooij

© Loo Plan B.V. Dit rapport is vervaardigd op verzoek van Woningstichting Barneveld en is haar eigendom. Loo Plan is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade voortvloeiende uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Loo Plan. De opdrachtgever vrijwaart Loo Plan voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUDSOPGAVE

	BEVINDINGEN	
1	INLEIDING	4
1.1	DOEL VAN HET ONDERZOEK	4
1.2	LOCATIE	5
2	INVENTARISATIE	6
2.1	GESCHIKTHEID MEDEWERKERS	6
2.2	VLEERMUIZEN	6
2.2.1	METHODE	6
2.2.2	INVENTARISATIEDATA	7
2.3	HUISMUS	8
2.3.1	METHODE	8
2.3.2	INVENTARISATIEDATA	8
2.4	GIERZWALUW	9
2.4.1	METHODE	9
2.4.2	INVENTARISATIEDATA	9
3	RESULTATEN	10
3.1	VLEERMUIZEN	10
3.1.1	ALGEMEEN	10
3.1.2	VERBLIJFPLAATSEN	10
3.1.3	FOERAGEERGEBIEDEN, MIGRATIE- EN VliegROUTES	13
3.1.4	OMGEVINGSCHECK	13
3.2	HUISMUS	14
3.2.1	ALGEMEEN	14
3.2.2	NESTEN	14
3.2.3	FOERAGEERGEBIEDEN EN LEEFGEBIED	14
3.2.4	OMGEVINGSCHECK	14
3.3	GIERZWALUW	16
3.3.1	ALGEMEEN	16
3.3.2	NESTEN	16
3.3.3	FOERAGEERGEBIEDEN	16
3.3.4	OMGEVINGSCHECK	16
4	UITGEBREIDE CONCLUSIE	18
4.1	VLEERMUIZEN	18
4.2	HUISMUS	19
4.3	GIERZWALUW	19
	LITERATUURLIJST	

BIJLAGEN

1	WAARNEMINGEN	22
2	TRACKLOG	24
3	INRICHTINGSPLAN NIEUWE SITUATIE	25

Bevindingen

In de onderstaande tabel staat beknopt beschreven wat de bevindingen zijn van het nader onderzoek en welke vervolgactie genomen dient te worden.

Beschermde soorten	Conclusie					Vervolgactie
Huismus	20 verblijfplaatsen					Ontheffing aanvragen 40 alternatieve verblijfplaatsen nodig
Gierzwaluw	2 nesten					Ontheffing aanvragen 10 alternatieve verblijfplaatsen nodig
Vleermuizen		type verblijfplaats				Ontheffing aanvragen
	soort	kraam	zomer	paar	winter	
	gewone dwergvleermuis			1	0 ¹	4 alternatieve verblijfplaatsen nodig

¹ Er zijn geen aanwijzingen dat het paarverblijf gebruikt wordt door individuele dieren gedurende de winterperiode.

1 Inleiding

Woningstichting Barneveld is voornemens 28 woningen aan het Julianaplein te Barneveld te slopen en 40 nieuwe woningen op de vrijgekomen grond te bouwen. Voor realisatie van de plannen is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk.

Voor dit project is in juni 2016 een quickscan Flora- en faunawet uitgevoerd (lit. I). Uit deze quickscan bleek dat de woningen mogelijk vaste verblijfplaatsen bevatten van de gierzwaluw, huismus en gebouwbewonende vleermuizen.

In de periode juni t/m september 2016 is de aanwezigheid van deze soort(groep)en onderzocht.

Dit rapport presenteert de resultaten van het nader onderzoek.

1.1 Doel van het onderzoek

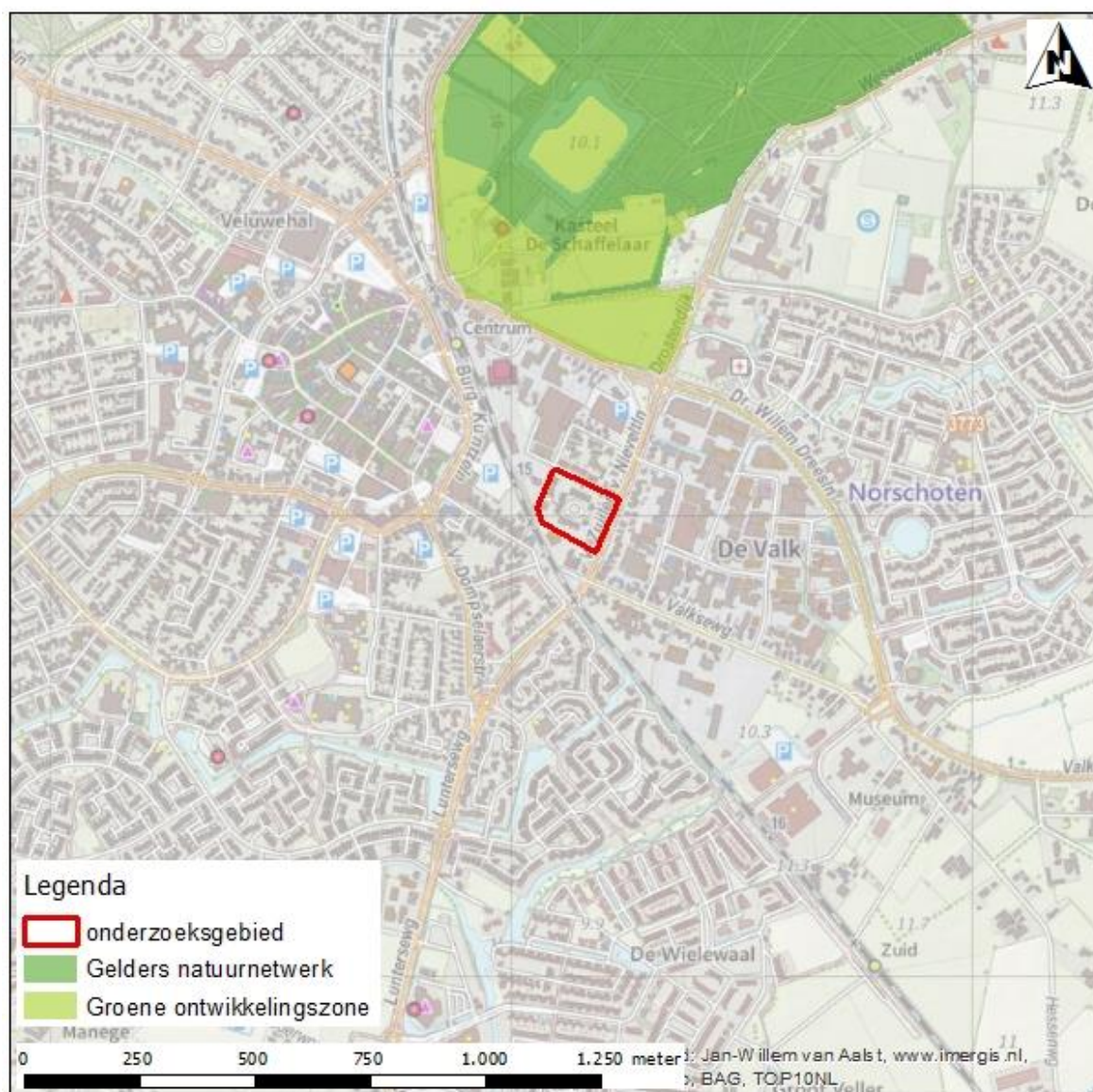
Het onderzoek kent de volgende doelstellingen:

1. Vaststellen aanwezigheid in het gebied en functie van het gebied voor vleermuizen.
2. Vaststellen van de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismus.
3. Vaststellen van de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluw.
4. Effectbeoordeling van de voorgenomen werkzaamheden op de onder 1, 2 en 3 onderzochte soortgroepen.

1.2 Locatie

Projectnaam	Julianaplein te Barneveld
Naam opdrachtgever	Woningstichting Barneveld Postbus 61 3770 AB Barneveld
Coördinaten	X 169139, Y 461015
Adres(sen)	Julianaplein 1 t/m 28 (even en oneven)

Figuur 1 Ligging onderzoeksgebied

2 Inventarisatie

2.1 Geschiktheid medewerkers

De personen die de inventarisaties uitgevoerd of verwerkt hebben zijn door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hen verrichte werkzaamheden¹. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Loo Plan. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Loo Plan is ISO 9001:2008 gecertificeerd.

2.2 Vleermuizen

2.2.1 Methode

Vleermuizen maken op diverse wijzen gebruik van het landschap. De volgende functies kunnen in bomen, gebouwen en aangrenzende groenstructuren aanwezig zijn:

- Zomerverblijfplaats
- Kraamverblijfplaats
- Paarverblijfplaats
- Winterverblijfplaats
- Foerageergebied

Om deze functies allemaal in beeld te kunnen brengen, moet in verschillende seizoenen onderzoek plaatsvinden. Dit is vastgelegd in het Vleermuisprotocol, opgesteld door de Gegevensautoriteit Natuur (GaN) in samenwerking met het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de Zoogdiervereniging (lit. 4).

Er zijn vier veldbezoeken uitgevoerd. Bij de inventarisatie wordt gestreefd naar een periode tussen twee onderzoeken die volgens het Vleermuisprotocol optimaal is. Door externe omstandigheden (weer, weersvoorspelling) maar ook door tijdsaspecten wordt soms gekozen voor een kortere tussenliggende periode. Altijd wordt het minimale aantal dagen tussen twee onderzoeken zoals voorgeschreven in het protocol aangehouden. Op basis van best professional judgment maakt de gekwalificeerde medewerker hierin een afweging.

Conform het Vleermuisprotocol worden op locaties met laatvliegers twee avondbezoeken in de voorzomer gebracht. Het eerste veldbezoek wordt hierbij als ijkpunt gebruikt. Worden bij dit onderzoek geen of maar weinig laatvliegers aangetroffen die enige belangstelling voor gebouwen hebben, dan wordt geen tweede avondbezoek in het voorjaar gebracht.

¹ Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige: op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, KON, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Ook als er in de volgende ronden slechts een enkele laatvlieger wordt waargenomen, dan wordt er geen extra avondronde uitgevoerd. Uit de literatuur (lit. 3) blijkt dat laatvliegers zelden solitair een verblijfplaats hebben en dat pas bij waarnemingen van meerdere dieren een mogelijke verblijfplaats in de directe omgeving aanwezig is. In situaties dat bij de eerste ronde reeds het kraamverblijf is aangetroffen en het gebied te klein is voor de aanwezigheid van een tweede kolonie, wordt geen tweede avondronde speciaal gericht op verblijfplaatsen van laatvliegers uitgevoerd. Dit naar beoordeling van de gekwalificeerde medewerker.

Om een beter beeld te krijgen van de locaties waar ingevlogen wordt, zijn verschillende zijden van de gebouwen onderzocht. De onderzoeksinspanning heeft zich geconcentreerd op het in beeld brengen van het gebruik door en de functie voor vleermuizen van de gebouwen. Bij alle veldbezoeken is ook de directe omgeving van de onderzoeksobjecten bekeken om zo een betere indruk te krijgen van de vleermuisfunctie.

Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van een batdetector (Batlogger M en/of Petterson D240x) waarmee de ultrasone geluiden van vleermuizen voor het menselijk oor hoorbaar gemaakt worden. De geluiden zijn opgenomen en met specifieke software (Batexplorer en Batsound®) geanalyseerd.

Gelijktijdig is de plaatsbepaling vastgelegd door middel van een tracklog, waardoor een koppeling gemaakt kan worden tussen de geluidsopname en de locatie (zie bijlage 2). Door deze combinatie zijn de locatie en de aangetroffen soorten met een hoge mate van zekerheid te onderscheiden en wordt ruim voldaan aan de eisen uit het Vleermuisprotocol ten aanzien van 'geluidsopnamen'.

2.2.2 Inventarisatiedata

De inventarisatie heeft in 2016 plaatsgevonden. In onderstaande tabel zijn de inventarisatiedata en omstandigheden opgenomen.

Datum bezoek	Tijdstip	Functie	Tempe ratuur °C	Wind Bft	Weer	Inven tarisant ¹
14 juni	22.00 - 24.05	Kraam/zomerverblijfplaats	15 → 13	0 - 1	Droog	KL
13 juli	03.15 - 05.20		11 → 10	0 - 1	Droog	KL
15 augustus	21.40 - 23.45	Paarverblijfplaats + najaarszwermen	21 → 16	0 - 1	Droog	EB
7 september	21.30 - 23.30		21 → 18	0 - 1	Droog	EB

¹ KL: drs. K.M. Lotterman; EB: mevrouw E.G.E. Böhmer MSc

Tabel 1 Data, tijdstippen en omstandigheden inventarisatie vleermuizen

2.3 Huismus

2.3.1 Methode

Tijdens vier dagen in juni en juli is geïnventariseerd of de huismus in het onderzoeksgebied broedt. Naast dat naar de aanwezigheid van de vogels wordt gekeken, zijn nest indicatieve waarnemingen belangrijk. Zo wordt er gelet op baltende mannetjes, territoriaal gedrag, de jongen en het transport van nestmateriaal of voedsel.

De huismusinventarisatie wijkt door het late tijdstip op een aantal punten af van inventarisatie zoals deze in de Soortenstandaard is voorgeschreven (tijdens gunstig weer 2 gerichte veldbezoeken in de periode 1 april - 15 mei of 4 bezoeken in de periode 10 maart - 20 juni met een tussenperiode van 10 dagen tussen elke inventarisatieronde).

Door het late tijdstip van de opdracht ligt alleen het eerste veldbezoek binnen de voorkeursperiode. Conform de tabel in figuur 11 op pagina 23 van de Soortenstandaard huismus, kunnen nest-indicatieve waarnemingen nog gedaan worden tot en met augustus.

In dit onderzoek hebben wij de volgende methode gehanteerd:

- 4 gerichte veldbezoeken bij gunstig weer binnen 4 weken.
- 3 maal een periode van 10 dagen tussen de inventarisaties, 1 maal een periode van 6 dagen gezien het late tijdstip in het seizoen.
- Tegelijkertijd een referentieproject qua tijdstip parallel lopend met dit huismussenonderzoek. Het referentiegebied betreft de wijk Monnikenhuizen in Arnhem. Deze wijk is optimaal geschikt voor de huismus. Hier heeft al een huismusonderzoek plaatsgevonden in het voorjaar 2016 conform de Soortenstandaard. Door dit onderzoek te herhalen in 4 ronden in juni en juli, en de uitkomsten te vergelijken, wordt een vermenigvuldigingsfactor verkregen die inzichtelijk maakt welk percentage verblijfplaatsen potentieel gemist wordt door het late tijdstip van inventariseren.

Voor ontheffingen bestaat de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken van de inventarisatieprotocollen genoemd in de Soortenstandaards. Met de bovengenoemde werkwijze met een referentieproject wordt op een ecologisch verantwoorde wijze een indicatie verkregen van het aantal verblijfplaatsen.

2.3.2 Inventarisatiedata

De inventarisatie heeft in juni en juli 2016 plaatsgevonden. In onderstaande tabel zijn de inventarisatiedata en omstandigheden opgenomen.

Datum bezoek	Weer	Inventarisant
14 juni	Droog	K.M. Lotterman
24 juni	Droog	N.E.A. Lucassen
30 juni	Droog	N.E.A. Lucassen
10 juli	Droog	N.E.A. Lucassen

Tabel 2 Data inventarisatie huismus

2.4 Gierzwaluw

2.4.1 Methode

Tijdens drie onderzoekronden tussen 1 juni en 15 juli zijn de aanwezigheid en mogelijke nestplaatsen van gierzwaluwen geïnventariseerd volgens de Soortenstandaard gierzwaluw (lit. 11).

De belangrijkste aanwijzing voor het lokaliseren is het laag overvliegen (gieren) in de nabijheid van gebouwen. Daarna is gericht naar nestplaatsen gezocht. Dit geeft inzicht in het aantal verblijfplaatsen én waar in de gebouwen de dieren nestelen.

Voor het vaststellen van een verblijfplaats is het in- en uitvliegen van de vogel de ultieme waarneming, maar vaker worden ook sporen van uitwerpselen, de aanwezigheid van nestmateriaal, geluid of jongen gebruikt om nesten vast te stellen.

2.4.2 Inventarisatiedata

De inventarisatie heeft in juni en juli 2016 plaatsgevonden.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd conform de criteria uit de Soortenstandaard (gunstige weersomstandigheden tussen 21.00 en 22.30 uur). In onderstaande tabel zijn de inventarisatiedata en omstandigheden opgenomen.

Datum bezoek	Inventarisant
14 juni	K.M Lotterman
4 juli	S.W. van Kasteel
15 juli	K.M. Lotterman

Tabel 3 Data veldonderzoek gierzwaluw

3 Resultaten

3.1 Vleermuizen

3.1.1 Algemeen

Tijdens het onderzoek zijn in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied de onderstaande vleermuissoorten vastgesteld (zie bijlage I):

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Rosse vleermuis

Op het hele plein is activiteit van vleermuizen waargenomen. Vooral in de hoek tussen Julianaplein 20 en 22 was veel activiteit.

3.1.2 Verblijfplaatsen

Hieronder wordt per soort een toelichting gegeven van de waarnemingen in relatie met de voorgenomen plannen.

GEWONE DWERGVLEERMUIS

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Zowel in stedelijke omgeving als het landelijk gebied wordt de soort vaak aangetroffen. Winter- en kraamverblijfplaatsen worden veelal in spouwmuren aangetroffen. Voor zomer- en paarverblijven is de gewone dwergvleermuis veel minder kritisch; locaties variëren van open stootvoegen, achter betimmering tot achter regenpijpen.

De meeste waarnemingen tijdens de veldbezoeken zijn van de gewone dwergvleermuis. De dieren zijn verspreid over het onderzoeksgebied foeragerend waargenomen.

Tijdens het onderzoek zijn geen kraam- of zomerverblijfplaatsen vastgesteld.

In het onderzoeksgebied is één paarverblijf vastgesteld. Dit is gedaan door de baltsende mannetjes te karteren. Deze dieren roepen tijdens de vlucht in de nabijheid van de paarverblijfplaatsen om vrouwtjes naar het verblijf te lokken. Deze paarroepen werden het duidelijkst waargenomen op de hoek van Julianastraat 20 en 22. Vanwege de geschiktheid van de huizen (kopse kant) en de aanwezigheid van groen is aan te nemen dat de verblijfplaats zich in een van deze twee huizen bevindt.

Omdat paarplekken ook als tijdelijk winterverblijf of als winterverblijf voor individuele dieren gebruikt kunnen worden, kan een winterverblijf op dezelfde plek niet worden uitgesloten.

RUIGE DWERGVLEERMUIS

Ruige dwergvleermuizen gebruiken meerdere typen verblijfplaatsen en verhuizen regelmatig. Er zijn verblijfplaatsen bekend in zowel bomen als gebouwen. Bomen met veel holten en loszittend schors in de nabijheid van water hebben een grote aantrekkingskracht op deze soort. Er zijn slechts enkele kraamverblijfplaatsen in Nederland bekend (lit. 12).

In de zomer worden vooral individuele dieren aangetroffen. De mannetjes roepen de vrouwtjes vanuit de paarplek, zodat deze locatie nauwkeurig is te bepalen. De ruige dwergvleermuis is alleen foeragerend op het plein waargenomen. Het onderzoeksgebied speelt geen rol van betekenis als verblijfplaats van deze soort.

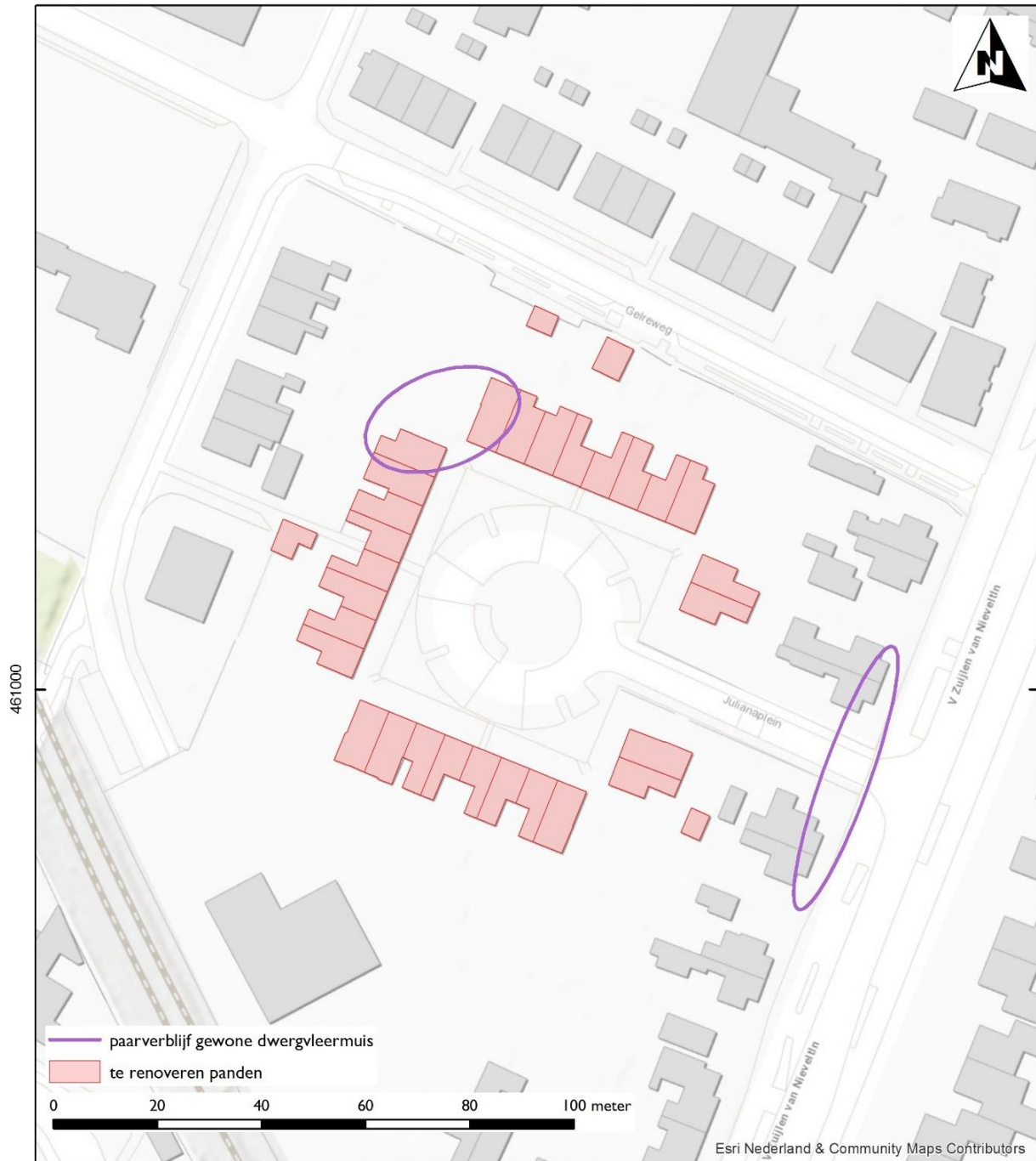
LAATVLEIER

De laatvlieger is een uitgesproken gebouwbewonende soort. Zomer- en winterverblijven bevinden zich in nauwsluitende ruimten, zoals onder dakpannen, in ventilatieschachten en dilatatievoegen (lit. 12). De laatvlieger is uitermate kwetsbaar vanwege de lage reproductiesnelheid en de hoge mate van trouw aan het kraamverblijf. Vleermuiskasten worden nauwelijks gebruikt.

De laatvlieger is vooral buiten het plangebied waargenomen en er is maar een enkele waarneming binnen het plangebied gedaan. Er was geen aanleiding om verblijfplaatsen van deze soort te verwachten (zie paragraaf 2.1.1) waardoor is volstaan met één avondbezoek in de voorzomer. Er zijn geen in- of uitvliegende exemplaren gesignaleerd. Het onderzoeksgebied speelt geen rol van betekenis voor deze soort en in de te slopen woningen bevinden zich geen verblijfplaatsen.

ROSSE VLEERMUIS

Dit zoogdier, een uitgesproken boombewonende soort, wordt in de zomer soms in gebouwen of onder bruggen aangetroffen (lit. 12). De rosse vleermuis is vooral foeragerend of langsvliegend buiten het plangebied waargenomen. Er is geen enkel verband tussen de rosse vleermuis en de voorgenomen maatregelen.

Figuur 2 Verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden Julianaplein Barneveld

3.1.3 Foerageergebieden, migratie- en vliegroutes

Het onderzoeksgebied ligt in de bebouwde kom. De tuinen en groenstroken zullen de grootste foerageerfunctie vervullen. Bij de sloop verdwijnen deze elementen. Omdat vleermuizen vaak binnen een straal van 5 kilometer van hun verblijfplaats foerageren en er binnen deze straal genoeg alternatieve foerageergebieden zijn, zal de sloop weinig effect hebben.

Structuren zoals bomenrijen, die van belang kunnen zijn als migratie- of vliegroute, worden niet aangetast door de geplande werkzaamheden.

3.1.4 Omgevingscheck

De gebouwen in de directe omgeving zijn in dezelfde periode gebouwd en kennen dezelfde 'bouwkundige problemen' waardoor de in het onderzoeksgebied aangetroffen vleermuizen vergelijkbare mogelijkheden hebben in de omgeving. Omdat er in het kader van de aanvraag geen maatregelen worden getroffen buiten het plangebied, blijft de omgeving van een gelijke geschiktheid voor de soorten.

Opgemerkt wordt dat in een boom langs de Gelreweg een vleermuiskast aanwezig is (hier is geen activiteit waargenomen).

3.2 Huismus

3.2.1 Algemeen

De huismus is een soort die broedt in door mensen gecreëerde habitats. Ze broeden vaak in overstekken van gebouwen, onder dakpannen, maar natuurlijk ook in geschikte nestkastjes.

In figuur 3 is een overzicht opgenomen van de nestlocaties. Soms zijn de nesten zelf gezien, in andere gevallen is de nestlocatie vastgesteld aan de hand van het gedrag van de dieren. Zo is het aanvliegen met voer of nestmateriaal, parende mussen of de aanwezigheid van nog niet vliegvlugge jongen een duidelijke indicatie voor de aanwezigheid van een nest.

3.2.2 Nesten

Er zijn 7 nesten van huismussen in de onderzochte gebouwen vastgesteld. Deze aantallen zijn op basis van een inventarisatie ná de optimale periode, zoals voorgeschreven door de Soortenstandaard (lit. 10), vastgesteld (zie paragraaf 2.3.1).

Bij het referentieproject in de wijk Monnikenhuizen te Arnhem (zie paragraaf 2.3) zijn bij het voorjaarsonderzoek 2016 conform de Soortenstandaard 56 verblijfplaatsen aangetroffen. Bij onderzoek in juni/juli parallel aan dit onderzoek zijn 'slechts' 30 verblijfplaatsen waargenomen. Dit wijst erop dat door het afwijkende inventarisatietijdstip het aantal nesten verdubbeld moet worden ($7 \times 2 = 14$ verblijfplaatsen).

Vanuit de opdrachtgever wordt er vanuit het voorzorgsprincipe voor gekozen om het aantal nesten rekenkundig verder te verhogen naar 20 stuks. Volgens de inventariserende ecologen is dit een duidelijke overschatting van het aantal nesten. Op basis van de activiteit en aantal huismussen in het groen wordt het aantal verblijfplaatsen van huismussen geschat op 10-12 stuks.

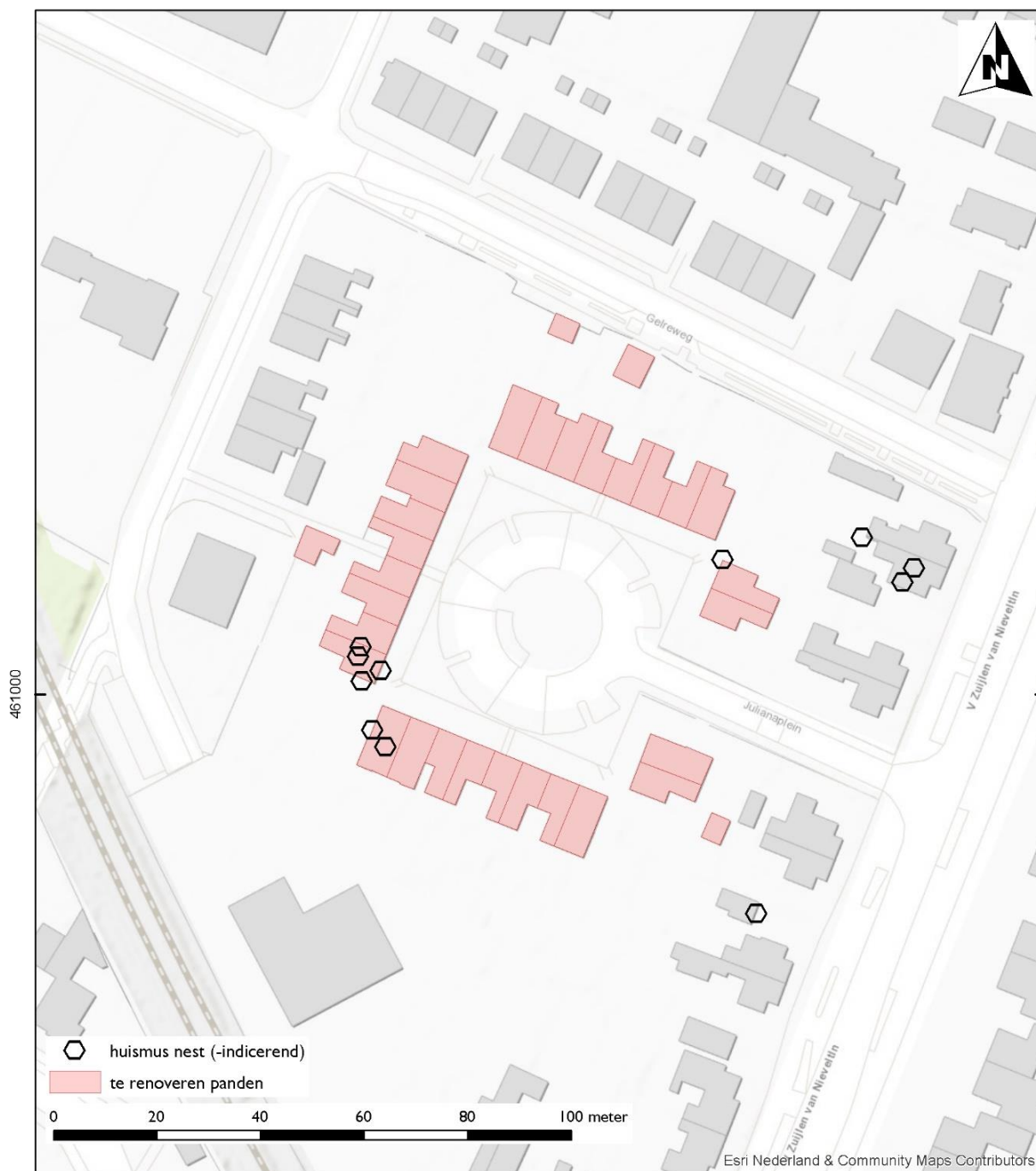
3.2.3 Foerageergebieden en leefgebied

De huismussen foerageren in tuinen, groenstroken en parken in de buurt. Tijdens de sloop verdwijnen de tuinen en groenstroken van het Julianaplein. Bij de nieuwbouw (zie bijlage 3) zullen er nieuwe tuinen aangelegd worden, waardoor het gebied de functie als foerageergebied weer kan vervullen. De groenstroken langs het spoor en de tuinen in de buurt kunnen in de tussentijd verschillende onderdelen van het leefgebied zoals de aanwezigheid van water, zand, zaden en insecten opvangen.

3.2.4 Omgevingscheck

Veel van de gebouwen in de directe omgeving zijn in dezelfde periode gebouwd en kennen dezelfde 'bouwkundige problemen' waardoor de in het onderzoeksgebied aangetroffen huismussen vergelijkbare mogelijkheden hebben in de omgeving.

Omdat er in het kader van de aanvraag enkel iets aan de gebouwen wordt gewijzigd en geen maatregelen worden getroffen in de omgeving, blijft de omgeving van een gelijke geschiktheid voor de soorten.

Figuur 3 Verblijfplaatsen huismus Julianaplein Barneveld

3.3 Gierzwaluw

3.3.1 Algemeen

Gierzwaluwen broeden in door mensen gecreëerde habitats.

In Nederland worden ze vooral onder pannendaken en in overstekken aangetroffen. In verband met het uitvliegen, de vogels laten zich naar beneden vallen, oefenen huizen met steile daken of hoekwoningen met blinde muren een grote aantrekkingskracht op de soort uit.

Bij de huizen in het gebied sluiten de pannen aan de kopse kant strak aan op de muur, maar ontbreken er plaatselijk enkele bakstenen, waardoor hier een mogelijkheid is voor een gierzwaluw om te nestelen.

3.3.2 Nesten

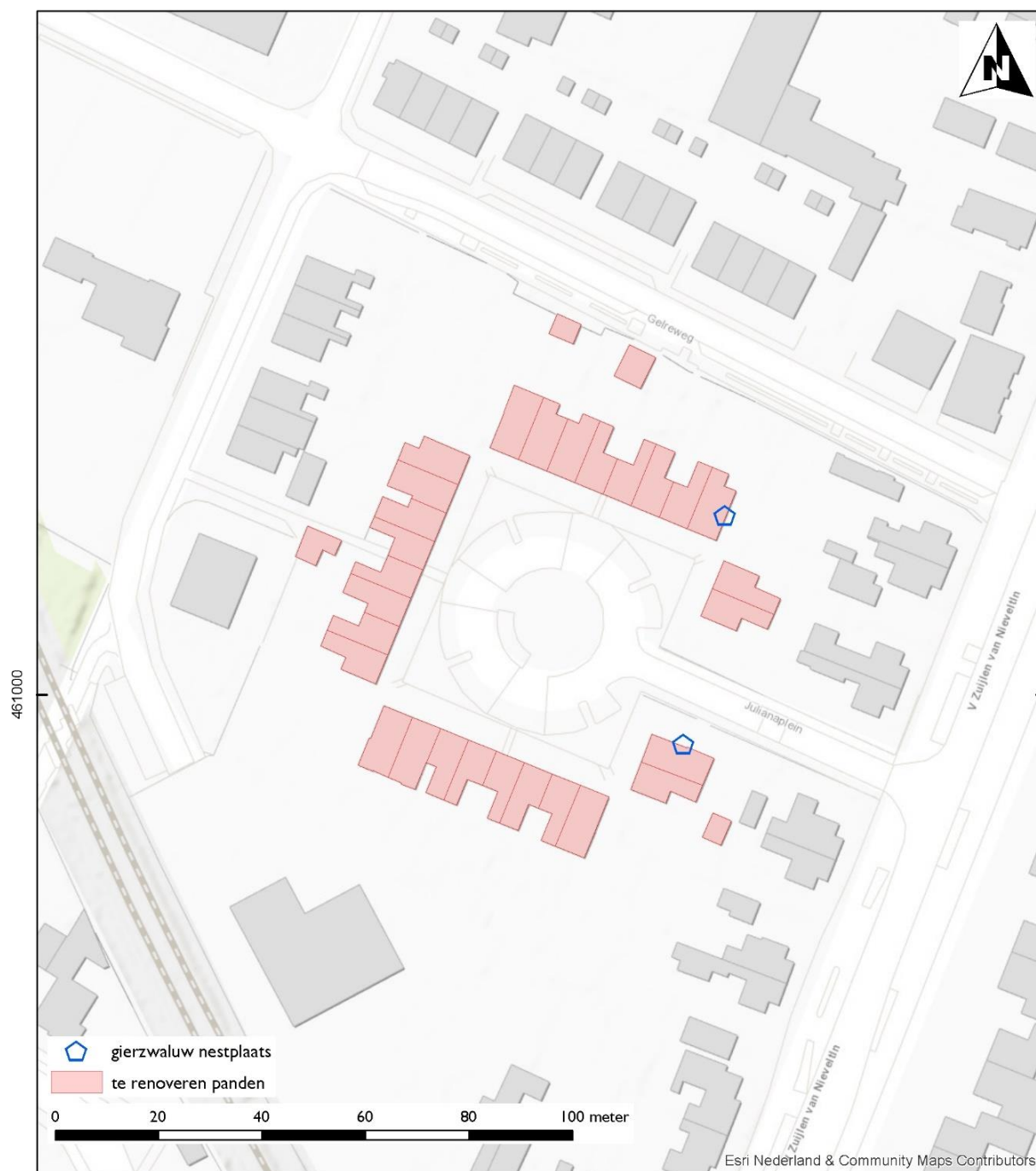
Er zijn in het gebied 2 nesten aangetroffen, op Julianaplein 1 en op Julianaplein 6. Tijdens het eerste veldbezoek zat 1 gierzwaluw verstrikt (waarschijnlijk in eigen nestmateriaal) voor de nestingang op Julianaplein 6. Deze is met hulp van buurtbewoners bevrijd en is daarna bij de 2^e en 3^e inventarisatieronde weer waargenomen.

3.3.3 Foerageergebieden

Gierzwaluwen vangen insecten in de lucht. Op zoek naar voedsel kunnen ze kilometers van hun nestplaats vandaan vliegen. De werkzaamheden aan de gebouwen hebben hierop geen invloed, ze hebben alleen invloed op de eigenlijke nestlocaties.

3.3.4 Omgevingscheck

Veel van de gebouwen in de directe omgeving zijn in dezelfde periode gebouwd en kennen dezelfde 'bouwkundige problemen' waardoor de in het onderzoeksgebied aangetroffen gierzwaluwen vergelijkbare mogelijkheden hebben in de omgeving. Omdat er in het kader van de aanvraag enkel iets aan de woningen wordt gewijzigd en geen maatregelen worden getroffen in de omgeving, blijft de omgeving van een gelijke geschiktheid voor de soorten.

Figuur 4 Verblijfplaatsen gierzwaluwen Julianaplein Barneveld

4 Uitgebreide conclusie

Ten behoeve van het de sloop van de onderzochte woningen aan het Julianaplein te Barneveld is in de periode juni t/m september 2016 nader onderzoek verricht naar de aanwezigheid van beschermde soorten. Bij de sloop van woningen kunnen vaste verblijfplaatsen en foerageergebieden verdwijnen.

4.1 Vleermuizen

In de directe omgeving van de onderzochte gebouwen is *1 locatie met een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis* aangetroffen. Met de onderzoeksinspanning, zoals die in het Vleermuisprotocol is voorgeschreven, is niet met zekerheid aan te geven in welke van de woningen het paarverblijf zich precies bevindt. Voor de wetgeving maakt dit geen verschil. Omdat er een paarverblijfplaats in de gebouwen is vastgesteld, dient een ontheffing Flora- en faunawet te worden verleend voordat de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

Volgens de Soortenstandaard gewone dwergvleermuis (lit. 7) moeten paarverblijven met een factor 4 met tijdelijke maatregelen worden gecompenseerd. Afhankelijk van het tijdstip van realisatie kan gekozen worden voor tijdelijke maatregelen én plaatsing van definitieve maatregelen.

Steeds vaker wordt gekozen voor het toepassen van inbouwkasten, maar het verlies van paar- en zomerverblijven kan vooral in nieuwbouw ook met maatwerkoplossingen worden gemitigeerd.

De *laatvlieger*, *rosse vleermuis* en *ruige dwergvleermuis* zijn wel foeragerend in het onderzoeksgebied aangetroffen, maar er zijn geen effecten te verwachten van de voorgenomen activiteiten op de kwaliteit of kwantiteit van het foerageergebied. Voor deze soorten is dan ook geen ontheffing Flora- en faunawet nodig.

4.2 Huismus

Zoals beschreven in paragraaf 3.2 van dit rapport wordt uitgegaan van *20 nesten van de huismus* in dit plangebied.

De nesten van de huismus zijn jaarrond beschermd en met de voorgenomen werkzaamheden wordt artikel 11 (verstoring en vernietiging nestplaats) van de Flora- en faunawet overtreden.

Voordat de werkzaamheden worden uitgevoerd dient een ontheffing van de Flora- en faunawet te worden verkregen en ruim voor het broedseizoen dienen de tijdelijke voorzieningen geplaatst te worden. Volgens de Soortenstandaard huismus dient voor elk nest dat verdwijnt minimaal twee vervangende nestplaatsen aangeboden te worden (lit. 10) te worden aangebracht in de directe omgeving van de nestlocaties (40 nestkasten in dit geval).

Het heeft de voorkeur de nieuwbouw woningen ook geschikt te maken als nestgelegenheid. Er zijn meerdere mogelijkheden om een duurzame geschiktheid als verblijfplaats voor de huismus te garanderen. Vaak wordt de mussenvide toegepast, maar ook het achterwege laten van vogelschroot of het aanbrengen van mussendakpannen zijn eveneens aantoonbaar geschikt als compensatiemaatregel.

4.3 Gierzwaluw

Bij dit onderzoek is vastgesteld dat er *2 vaste verblijfplaatsen van gierzwaluwen* in de gebouwen aanwezig zijn. De nesten van de gierzwaluw zijn jaarrond beschermd en met de voorgenomen werkzaamheden wordt artikel 11 (verstoring en vernietiging nestplaats) van de Flora- en faunawet overtreden.

Vanuit de wetgever heeft het de voorkeur om na de sloop de nieuwbouw net zo geschikt te maken voor gierzwaluwen als voor de sloop. Dit kan door inbouwkasten of gierzwaluwdakpannen (niet de voorkeur) aan te brengen. Volgens de Soortenstandaard gierzwaluw dient voor elke verblijfplaats die verloren gaat, 5 nieuwe verblijfplaatsen gerealiseerd te worden. Dit houdt in dat 10 vervangende verblijfplaatsen gecreëerd moeten worden in en nabij het projectgebied.

Literatuurlijst

1. Loo Plan, 2016
Quickscan Flora- en faunawet
(rapportnummer: 2016-632-11127)
2. KNNV, 1997
Atlas van de Nederlandse vleermuizen
Onderzoek naar de verspreiding en ecologie
Onder redactie van H. Limpens, K. Mostert en W. Bongers
3. Dietz, C., O. von Helversen en D. Nill, 2011
Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika
De Fontein/Tirion Natuur, Utrecht
4. Gegevensautoriteit Natuur (GaN) in samenwerking met het
Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de Zoogdierverseniging,
Vleermuisprotocol 2013
5. Mörzer Bruijns, M.F., september 1961
De dichtheid van broedvogelbevolkingen in bebouwde kommen
De Levende Natuur, jaargang 64, nummer 9 (blz. 193-199)
6. Mentink, P., november 1980
Een doodgewone vogel
Doctoraalscriptie ethologie aan de Landbouwhogeschool te
Wageningen naar huismussen
7. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014
Soortenstandaard gewone dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*,
versie 2.0
8. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014
Soortenstandaard ruige dwergvleermuis, *Pipistrellus nathusii*,
versie 2.0
9. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014
Soortenstandaard rosse vleermuis, *Nyctalus noctalu*, versie 2.0
10. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014
Soortenstandaard huismus, *Passer domesticus*, versie 2.0
11. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014
Soortenstandaard gierzwaluw, *Apus apus*, versie 2.0
12. Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Kanter en
J.C. Buys, 2016
Atlas van de Nederlandse Zoogdieren
13. Zoogdierverseniging, 2014
Cursusmap Vleermuizen en planologie

BIJLAGEN

1 Waarnemingen

Waarnemingen 1e ronde 14 juni 2016

● = gewone dwergvleermuis; ● = ruige dwergvleermuis
● = laatvlieger; ● = rosse vleermuis

Waarnemingen 2e ronde 13 juli 2016

● = gewone dwergvleermuis; ● = ruige dwergvleermuis
● = laatvlieger; ● = rosse vleermuis

Waarnemingen 3e ronde 15 augustus 2016

● = gewone dwergvleermuis; ● = ruige dwergvleermuis
● = laatvlieger; ● = rosse vleermuis

Waarnemingen 4e ronde 7 september 2016

● = gewone dwergvleermuis; ● = ruige dwergvleermuis
● = laatvlieger; ● = rosse vleermuis

3 Inrichtingsplan nieuwe situatie

Diepesteeg 4 6994 CD De Steeg

telefoon 026 3514174

info@looplan.nl

www.looplan.nl

KvK 61001015